

Työterveyshuolto

- kumppaniksi työhyvinvoin edistämiseen

Mistä alkuun?

Pirkko Mäkinen, asiantuntija
Työturvallisuuskeskus TTK
pirkko.makinen@ttk.fi

19.11.2013

Työterveyshuolto

Työterveyshuoltosopimus

- Työterveyshuollon yleiset järjestelyt (yhteystiedot, sijainti, aukiolot jne.)
- Palvelujen sisältö ja laajuus
- Järjestelyt käsitellään yhteistoiminnassa (ennen toiminnan aloittamista ja toimintaa muutettaessa)

Työpaikkaselvitys

- Tietoa työolosuhteista ja niiden merkityksestä terveydelle
- Työpaikan tarpeeseen perustuva sisältö työterveyshuollolle
- Raportti käsitellään yhteistoiminnassa

Työterveyshuollon toimintasuunnitelma

- Toiminnan kuvaus käytännössä
- Mitattavat tavoitteet
- Perustuu työpaikkaselvitykseen ja työpaikan omaan työturvallisuus- ja työterveysriskien arviointiin
- Tarkistetaan vuosittain
- Käsitellään yhteistoiminnassa

Miksi työterveyshuoltoa, mitä hyötyä?

- Ennaltaehkäisevä työterveyshuolto on lakisääteistä
  - Työntekijöitä on yksi tai useampi; kokoaikatyössä tai osa-aikatyössä
- Työterveyshuolto on yhteistyökumppani ja asiantuntija
  - Työpaikan terveysriskien ennaltaehkäisyssä ja vähentämisessä
  - Työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyssä
  - Työkyvyn edistämisessä koko työuran ajan
  - Työkyvyn varhaisessa tuessa ja sairauspoissaolojen hallinnassa
  - Työyhteisön hyvinvoinnin edistämisessä
- Hyvin toimiva työterveyshuolto luo myönteisen yrityskuvan
- Yrittäjät voivat järjestää myös itselleen työterveyshuollon

Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon sisältö

- Työn terveydellisten olojen selvittäminen (työpaikkaselvitys)
  - Työntekijöiden terveydentilan selvittäminen (terveystarkastukset)
  - Toimenpide-ehdotusten tekeminen työolojen kehittämiseksi
  - Tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus
  - Työkykyä ylläpitävien ja edistävien toimien toteuttaminen
  - Työssä selviytymisen seuranta, kun työkyky on heikentynyt
  - Ensiavun järjestämiseen osallistuminen
  - Yhteistyö (mm. muun terveydenhuolto, viranomaiset)
  - Laadun ja vaikutusten seuranta ja arviointi
- (Työterveyshuoltolaki 12 §)

Sairaanhoidon järjestäminen vapaaehtoisista

- 86 %:lle palkansaajista kuuluu sairaanhoito osana työterveyshuoltoa (Työ ja terveys Suomessa 2012)

Kulu vai hyöty?

Mieltikää myös

- Oletteko valmiita satsaamaan minimiä enemmän edellä kuvattuun ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon?
- Satsaus tuottaa kuluja, mutta pidemmällä aikavälillä hyötyjä mm. vähentyneinä sairauspoissaoloina ja vähentyneinä työkyvyttömyyskuluina
- Miten arvioitte työterveyshuollon tuloksia ja hyötyjä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa?

Muistakaa, että Kela korvaa

- Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kuluista 60 % (kun työkyvyn hallinnan toimenpiteet on kuvattu)
- Sairaanhoidon kuluista 50 %
- [Kela / työterveyshuoltokulujen korvaaminen](#)
- Kela [korvaa](#) myös yrittäjien työterveyshuoltokuluja

Mitä huomioon palvelujen hankinnassa?

- Yrityksen tarve
  - Palvelujen tarve perustuu työn ja työolojen riskien arviointiin. Oletteko selvillä työpaikkanne työturvallisuus ja työterveysriskeistä?
  - Millaista asiantuntija-apua tarvitsette terveyden, hyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämässä ja kehittämässä?
  - Millaisia työhyvinvoinnin kehittämistavoitteita teillä on?
  - Missä muissa asioissa voisitte toimia yhteistyössä työterveyshuollon kanssa?
- Mikä on henkilöstön näkemys?
  - Oletteko käsitelleet työterveyshuollon järjestämisen suunnitelmat henkilöstön tai heidän edustajiensa kanssa?
  - Mikä on henkilöstön näkemys työterveyden, -turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiskeinoista työterveysyhteistyössä?

Mitä muuta kannattaa mieltä etukäteen?

Ottakaa selvää

- Missä asioissa työterveyshuolto voi toimia yhteistyökumppanina, mitä palveluja on tarjolla?
- Onko palvelujen tuottajalla valmiutta/resursseja osallistua
  - työpaikkayhteistyöhön?
  - työsuojelutoimikunnan kokouksiin /muihin työpaikan kokouksiin?
- Onko palvelujen tuottajalla valmiutta/resursseja olla mukana työkyvyn hallinnassa?
  - yhteistyö työkykyä edistävien toimien suunnittelussa ja seurannassa
  - yhteistyö varhaisen tuen ja työhön paluun toteutuksessa
  - yhteistyö sairauspoissaolojen seurannassa ja analysoinnissa
- Millaisia tietoja ja yhteenvetoja palvelujen tuottaja pystyy koostamaan toiminnan vaikutuksista, työyhteisön tilanteesta ja kehittämistarpeista?

Huolehtikaa, että

- Työpaikkayhteistyö kuvataan työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan

Mistä alkuun?

- Tehkää kirjallinen työterveyshuoltosopimus paikkakuntanne
  - terveyskeskuksen tai kuntayhtymän yritys-työterveyshuollon kanssa tai
  - yksityisen lääkäriaseman työterveyshuollon kanssa
- Työterveyshuoltohenkilöt
  - Työterveyslääkäri
  - Työterveyshoitaja (hoitaa usein yhteydet työnantajaan)
  - Työterveyshuollon asiantuntijat tarvittaessa: työfysioterapeutti, työterveyspsykologi, muut asiantuntijat
- Sopikaa jatkosta: työpaikkaselvitys ja toimintasuunnitelma
  - [malli toimintasuunnitelmasta ja toimintasuunnitelman liitteistä](#) (TTL)

Työterveysyhteistyö tiiviiksi

- Työterveyshuollon perustehtävissä
  - työpaikkaselvitykset, työpaikkakäynnit; raporttien käsittely
  - toimintasuunnitelman laatiminen ja toteutuksen seuranta
  - ensiapuvalmius, päihdeohjelmat
- Työpaikan terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämisessä
  - vaarojen arvioinnissa
  - työkyvyn hallinnassa, sairauspoissaolojen hallinnassa
  - työhyvinvoinnin kehittämishankkeissa
- Työterveysyhteistyön toteutumisen arvioinnissa
  - Toiminnan tulosten arvioinnissa ja johtopäätöksissä
  - Kela-hakemuksen käsittelyssä

Työkyvyn hallinta työterveysyhteistyön keskiössä

Mitä tarkoittaa?

- toimintatapoja, joilla työpaikka huolehtii läpi työuran työkyvyn edistämisestä, seurannasta ja varhaisesta tuesta

Mistä täytyy sopia?

- työpaikan omista toimenpiteistä
- toimenpiteistä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa
- varhaisen tuen mallista
- sairauspoissaolojen seurannasta yhteistyössä
- työhön paluun tuesta

Mistä pitää myös huolehtia?

- Alle 20 tt: käytännöt kuvataan työpaikkaselvitykseen ja työterveyshuollon osuus työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan
- 20 tt tai enemmän: käytännöt kuvataan erilliseen dokumenttiin ja työterveyshuollon osuus työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan

Tarkistakaa vielä ja arvioikaa jatkossa

- Tunnetteko työterveyshuollon tavoitteet, tehtävät ja palvelut hyvin?
- Tunteeko työterveyshuolto riittävästi linja- ja työsuojeluorganisaation ja niiden tehtävät?
- Tunteeko työterveyshuolto riittävästi työpaikan toimintaa ja työoloja?
- Oletteko sopineet konkreettisesti yhteistyön muodoista ja luoneet tiedonkululle pelisäännöt; onko ne kirjattu työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan?
- Lisätietoja palvelujen hankinnasta : [Tilaa taiten.](#)
[Työterveyshuoltopalvelujen hankintaopas. Maria Rautio. TTL 2009.](#)
- Apuvälineitä työterveyshuoltopalvelujen [tarjouspyyntöön.](#)

Ota yhteyttä!

Työturvallisuuskeskus

Pirkko Mäkinen

pirkko.makinen@ttk.fi

Puh. 040 8616 366

Lisätietoja:

www.ttk.fi

www.sykettätyöhön.fi